

گزارش جشنواره «کودک، صلح، میراث فرهنگی»

جشنواره شش روزه «کودک، صلح، میراث فرهنگی» از ششم تا یازدهم مهر ماه ۱۳۹۵ در پارک شهر تهران برگزار شد. در این جشنواره که با همکاری موزه صلح تهران، دفتر کودک پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، کمیته بین‌المللی موزه‌ها (ایکوم) و شهرداری منطقه ۱۲ برگزار شد، بیش از ۴۰ نهاد و موسسه دولتی و غیر دولتی شرکت داشتند. از موزه‌های شرکت کننده میتوان به موزه صلح، مجموعه نیاوران، کاخ سعدآباد، موزه علوم و فناوری، باغ موزه دفاع مقدس، کاخ گلستان، موزه بین‌المللی و سیار سفیران فرهنگ صلح، موزه ملی و موزه کودکان ما (مازندران) اشاره کرد. علاوه بر موزه‌ها، موسسات و نهادهای مرتبط هم‌چون سازمان جوانان جمعیت هلال احمر، شورای کتاب کودک (گروه ترویج)، فرهنگنامه کودکان و نوجوانان، خانه کتابدار، راز بارش، گالیه کوچولو، آوای طبیعت پایدار، گروه بازی و اسباب بازی به، یاوران سرزمین آریا، هیلو جنبش علفزار کرمانشاه و انجمن هنرمندان خودآموخته، تعاونی زنان عروسک‌ساز خراسان جنوبی، زنان عروسک‌ساز عشایر استان تهران، زنان عروسک‌ساز استان قزوین، موسسه ایلیا، نیکی‌های کوچک، بازی برای بازی، موسسه محک، انجمن دوستداران کودک پویا، شبکه یاری کودکان کار، نشریه داروگ و کلینیک گل و گیاه پارک شهر در طول شش روز جشنواره فعالیت‌ها و برنامه‌های گوناگون و متناسب با کودکان ارائه کردند.

• برنامه های فرهنگی جشنواره

قصه گویی

در طی این جشنواره، گروه فرهنگی راز گردونه داستان‌های طوطی و بازرگان، این همه تلق و ملق، درختی که کلاغ نداشت، افسانه نبات خانم، بلندترین صدای دنیا، گیلگمش، زال و رودابه، بهرام و آزاده، دختر نارج و ترنج، خالا و بالا، یه بز و دو بز و نیم بز و نخودی دوازده قصه را روایت کرد. مفاهیم اصلی قصه‌ها متناسب با موضوع جشنواره، یعنی دوستی و تعامل بود که به شکل روایی ارائه شد.

نمایش عروسک‌های گول پیکر

در روز ۲۷ آبان، عروسک‌های چندمتری کمپانی عروسک‌های گول پیکر در جشنواره به اجرای برنامه پرداختند. این عروسک‌های ۸۰ کیلوگرمی از مواد بازیافتی ساخته شده بودند. طراحی و ساخت عروسک‌ها، مفصل‌ها و اجزای آن‌ها به گونه‌ای بود که با بدن عروسک‌گردان یکی شده و حرکت می‌کردند.

خیمه شب‌بازی

خیمه شب‌بازی از گونه‌های نمایشی سنتی در ایران، از دیگر برنامه‌های جشنواره بود. گفت‌وگوهای عروسک سیاه با مرشد و تلفظ‌های خنده‌دار و گاه غلط‌واژه‌های عروسک مبارک، لحظه‌های شادی را در جشنواره پدید آورد.

تئاتر کودک

گروه نمایشی انارک همه روزه برنامه‌ای با محوریت گردشگری استان‌ها، مکان‌های گردشگری، آداب و رسوم و غذاهای استان‌ها به شکل موزیکال و شاد با همکاری مردم و کودکان اجرا می‌کند.

شاهنامه خوانی

کودکان ۴ تا ۱۵ ساله بنیاد فردوسی و گروه سفیران صلح و دوستی هر روزه، شاهنامه فردوسی را به چندین زبان برای شرکت‌کنندگان روایت کردند. خواندن شاهنامه این میراث ادبی و کهن ایران زمین جزئی یکی از هنرهای شفاهی محسوب می‌شود که در فهرست میراث ناملموس یونسکو نیز با عنوان نقالی و هنرهای روایی ثبت جهانی شده است.

تعزیه کودک

با توجه به مقارن شدن ایام هفته کودک امسال با ایام ماه محرم، در آخرین روز جشنواره یک گروه کودک و نوجوان تعزیه‌ای از واقعه کربلا اجرا کردند. این هنر از پدر به پسر آموزش داده می‌شود و کودکانی مستعد از کودکی نقش‌های مختلف واقعه عاشورا را بازی می‌کنند. اجرای این گروه در آخرین روز جشنواره به داستان حر و مکالمه او با یزید می‌پرداخت.

گریه کودک

غرفه هلال احمر صورت کودکان را به شکل گونه‌های در حال انقراض ایران نقاشی می‌کرد. کودکان شرکت‌کننده به این روش با حیوانات و خطراتی که آنها را تهدید می‌کند آشنا شدند.

بازی برای بازی

گروه بازی برای بازی، بازی‌هایی برای کودکان با عنوان صلح و دوستی طراحی و با کودکان و خانواده‌های آنان این بازی‌ها را اجرا کردند.

• کارگاه های آموزشی

کارگاه نقاشی، کولاژ، اورسی و مینیاتور

در غرفه باغ موزه دفاع مقدس کودکان با کمک مواد بازیافتی و روزنامه، نقاشی‌هایی با موضوع صلح و دوستی کشیدند. به این ترتیب کودکان فراگرفتند که چگونه می‌توان یک تصویر بزرگ را چند نفره نقاشی کنند. همچنین مجموعه سعدآباد نیز فضایی برای نقاشی روی سفال و سنگ برای کودکان ایجاد کرد. از دیگر فعالیت‌های آموزشی سعدآباد کارگاه ساخت اوروسی و مینیاتور به زبان ساده و کودکانه بود.

کاغذ و تا (اوریگامی)

موزه صلح تهران با تاکید بر داستان درناهای کاغذی (به عنوان یکی از نمادهای صلح در دنیا) ساخت درناهای کاغذی را به کودکان آموزش داد.

باستان شناسان کوچک

غرفه ورودی جشنواره، به یک ترانشه مصنوعی اختصاص داشت که کارشناسان باستان‌شناسی آن را طراحی و ساخته بودند. در این ترانشه مصنوعی اسکلت انسان، استخوان حیوانات و اشیای سفالی دفن شده بود. در این غرفه کودکان با مفهوم باستان‌شناسی آشنا شده و با کمک ابزار کاوش، تپه را زیر و رو می‌کردند. با این فعالیت کودکان می‌آموختند که اگر شیئی پیدا کنند باید آن به موزه تحویل بدهند و در صورتی که شیئی آن‌ها شکسته باشد باید به غرفه مرمت بروند و با نحوه مرمت یک اثر سفالی آشنا شوند.

آشنایی با مرمت سفال

در این غرفه کودکان به کمک کارشناس- مربی مرمت آثار با اصول اولیه و مراحل مختلف وصالی موقت و قطعه‌یابی اثر سفالینی که از تپه باستانی به دست آمده آشنا می‌شدند. لذت چسباندن تکه‌های شکسته یک سفال خاطره شیرینی بود که این غرفه برای کودکان به ارمغان می‌آورد.

الفبا در گذر زمان

در این غرفه کودکان با تاریخ خط و پیدایش آن آشنا می‌شدند. آن‌ها می‌آموختند که چگونه الفبای تصویری به مرور تبدیل به خط و الفبا شده است. آن‌ها هم‌چنین می‌توانستند به کمک مربی باستان‌شناسی، اسم خود را به خط میخی بنویسند.

رنگ به رنگ با تاریخ

رنگ به رنگ با تاریخ اسم فعالیتی بود که در آن کودکان می‌توانستند موضوعاتی مربوط به تاریخ و افسانه‌های کهن را که به صورت چاپ سنگی موجود بود رنگ‌آمیزی کنند. در این غرفه هم‌چنین کودکان به کمک مربی گرافیک با انواع عروسک‌های بومی ایران آشنا می‌شدند و آن را به دلخواه رنگ‌آمیزی می‌کردند.

ساخت بازیچه‌های سنتی

گروه ترویج شورای کتاب کودک علاوه بر خواندن قصه و بلندخوانی در طول روزهای جشنواره به ساخت اسباب بازی‌های سنتی ایران پرداخت. کودکان با روش ساخت طبلك، عروسک نخودی و آویز رنگی اسپند دانه آشنا شدند. هم‌چنین به همت مربیان این گروه، کودکان با بازی‌های سنتی نیز آشنا شدند. جالب اینکه افراد بزرگسال حاضر در جشنواره نیز در هنگام صحبت از بازی‌های سنتی، به یاد دوران کودکی خود بازی‌هایی را به دیگران آموزش می‌دادند.

آوای طبیعت پایدار

گروه آوای طبیعت پایدار به نمایندگی از زنان استان خراسان ایران، عروسک‌هایی با پوشش خراسانی که ساخته دست روستاییان بود را به نمایش گذاشتند.

کارگاه چاپ نقوش ایرانی

در این کارگاه که به همت گروه ترویج شورای کتاب کودک برگزار شد کودکان با نقوش ایرانی و نحوه چاپ بر روی پارچه و کاغذ آشنا شدند. در این کارگاه، مهرهایی با نقوش ایرانی و حک شده روی سبزیجاتی همچون سیب‌زمینی و هویج، و همچنین کلیشه‌هایی از نقش‌های فرش و تذهیب که از پیش آماده شده بود در اختیار کودکان قرار می‌گرفت و کودکان، خود، صفحه‌هایی را با اشکال گوناگون چاپ می‌کردند و لذت می‌بردند.

یاوران سرزمین آریا

گروهی به نمایندگی از عشایر ایران که عروسک‌های ساخت دست خود را با لباس‌های سنتی عشایر هر منطقه از ایران برای آشنایی کودکان با فرهنگ و رسوم کودکان به نمایش گذاشتند.

گروه نیکی‌های کوچک

در این گروه که چند سالیست به منظور ترویج فرهنگ صلح و دوستی در جامعه تشکیل شده است، افراد داوطلب با شرکت در انجام کارهای فردی و یا گروهی کوچک به دوستان، همکاران یا افراد غریبه کمک یا آن‌ها را خوشحال می‌کنند. در این جشنواره، نیکی‌های کوچک ساخت کارتهایی مقوایی با موضوع مهربانی را به کودکان آموزش داده و از آنان می‌خواست تا جمله ای دوستانه خطاب به کسی که کارت را به او هدیه خواهند داد، بنویسند.

• نمایشگاه جنبی جشنواره

در بخش جنبی جشنواره، نمایشگاهی از عروسک‌های موزه بین‌المللی سیار سفیران فرهنگ صلح در موزه ملی ایران به نمایش در آمد. این نمایشگاه مجموعه‌ای از عروسک‌های این موزه بود که به آفریقا سفر کرده بود. همچنین عروسک‌هایی از خوزستان و مازندران به این موزه پیوسته بودند تا کودکان بتوانند نمونه‌هایی از عروسک‌های بومی ایران را از نزدیک ببینند.

در مراسم اختتامیه ی جشنواره با حضور مسئولین برنامه برگزار شد، از غرفه داران، گروه‌های نمایشی و دست‌اندرکاران برگزاری این جشنواره تقدیر شد.